

СЕКЦІЯ 1

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА В ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ

УДК 331.103-057.17"364"

Крикун О. О., к.е.н., доцент,

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Підприємство, незалежно від розмірів і форми власності повинно мати ефективне керівництво, а у керівництві важливими є якості, що стосуються особистості самого керівника – менеджера. Сучасні українські менеджери старанно створюють всі умови праці, аби працівники підприємства працювали з віддачею і на результат. Але сучасні, у новому стилі створені підприємства, офісна техніка, різноманітні засоби зв'язку і інтерактивного забезпечення – це ще не менеджмент, а лише зовнішні технології. Головне полягає в оволодінні технологією внутрішньоструктурного управління, корпоративного керівництва, міжособистісних відносин і т.п. Сприйняти внутрішню технологію менеджменту значно складніше, ніж здійснити зовнішню реструктуризацію. Необхідно замінити людей, причому не тільки менеджерів, але і їх підлеглих. Тоді згодом перед вітчизняними менеджерами з'являться ті ж проблеми, які стоять сьогодні перед менеджментом воєнного стану. У чому вони полягають? Завдання менеджменту полягає в тому, щоб забезпечити таку взаємодію держави і бізнесу та таку їх узгодженість і мотивацію, щоб бізнес був націлений на загальнодержавну стратегію, на інтереси розвитку суспільства в цілому. І це дуже важливо в умовах воєнного стану.

Висококваліфікований керівник підприємства, тобто сучасний менеджер, в умовах воєнного стану повинен не допустити занепаду бізнесу, дотримуватися певних обов'язків перед суспільством, добровільно брати участь у вирішенні соціальних проблем населення тієї країни, в якій він працює. Так, це складно і ще не ясні наслідки від такої діяльності, але це важливий акт прояву соціальної відповідальності. Будучи добровільною, соціальна діяльність надає менеджеріві вільний вибір об'єктів соціальної підтримки, її характеру, що не вимагає якого-небудь звіту.

Багато часу відійде на відновлення бізнес-партнерських відносин, але після війни попит формуватиметься хвилями, відповідно до рівнів піраміди Маслоу. Спочатку буде здійснюватися відновлення критично важливої інфраструктури, створення безпечних умов для життя, а далі запусяться всі інші галузі. А слідом за попитом почне дуже активно розвиватися бізнес.

Отже, менеджеру потрібно своєчасно реагувати на кон'юнктуру ринку, створювати попит та пропозицію, організовувати набір персоналу і його мотивацію, приймати самостійні рішення з питань організації діяльності суб'єктів господарювання з урахуванням вимог сьогодення, практики прийняття управлінських рішень, контролю за їх виконанням.

Ось декілька рекомендацій для власника бізнесу щодо дій в умовах війни:

1. Зберігати тверезий розум і віру в якнайшвидшу перемогу.

Лідер компанії не має права на поганий настрій, а тим більше на песимізм.

2. Не сидіти на місці, склавши руки, і не чекати, поки закінчиться війна. Діяти. Потрібно генерувати ідеї для утримання свого бізнесу без зупинки, поки не будуть знайдені робочі інструменти в управлінні. Час складний, але кількість можливих сценаріїв для збереження та розвитку бізнесу дуже велика, як і кількість можливостей.

3. Максимально утримувати команду. В ідеалі навіть посилювати її досвідченими фахівцями, які вже зараз з'явилися на ринку, із-за втрати та руйнування виробничих підприємств. Звичайно, для цього дуже важливо забезпечити джерела доходу. І це реально зробити. Важливо визначитися з цільовим ринком та бізнес-моделлю. Виходить продавати товари чи послуги в Україні – добре, а якщо не виходить – будуйте продажі або відкривайте філії на зовнішніх ринках завдяки Інтернет-додаткам.

4. Дійте сплановано та організовано. Налаштуйте ритм зустрічей з командою та звітності, визначте стратегію на воєнний час, перетворіть її на плани та почніть ці плани дисципліновано реалізовувати з щоденним контролем.

5. Керуйтеся в рамках закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», який набрав чинності 24 березня 2022 року [2].

Визначимо алгоритм організації праці менеджера = визнач мету → сплануй → прийми рішення → організуй → впливай → координуй → мотивуй → контролюй.

Але для того, щоб мати можливість задовольнити попит післявоєнного періоду, важливо зберегти свій бізнес під час війни. І тут у багатьох підприємств виникає проблема через нестачу локального попиту в Україні. Саме тому досить важливим пріоритетом для підприємств сьогодні є побудова міжнародних продажів. Вони сьогодні дуже важливі ще з однієї причини – це спосіб генерувати дохід і утримати ключову команду. Бо саме команда є одним з головних ресурсів, завдяки якому бізнес може швидко піднятися у післявоєнний час [1].

Сьогоднішня ситуація у бізнесі направлена на повернення підприємців у виробництво і персоналізацію споживання. Це буде періодом формування емоційного інтелекту, штучного інтелекту, щоб реалізувати творчу функцію

людини. Світ переживає фазовий період нової цивілізаційної формації. Основою життя людей стає виробництво і споживання інформації. Перехід до нової моделі господарювання змушує менеджерів вирішувати нові проблеми, налаштовувати правильне мислення, усвідомлювати, що готовий вирішувати проблеми, керувати бізнесом, підлеглими і собою, виявляти завзятість досягати поставленої цілі, намагатися йти до кінця.

Література

1. Міжнародні комерційні контракти в умовах воєнного стану. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/210852_mzhnarodn-komertsyn-kontrakti-v-umovakh-vonnogo-stanu.
2. Під час війни – особливі правила трудових відносин: опубліковано закон! URL: <https://news.dtki.ua/labor/labor-relations/75356>.

УДК 330.35(477)

Таран О.М., к.е.н., доцент
Державний біотехнологічний університет

УМОВИ ПОБУДОВИ «НОВОЇ ЕКОНОМІКИ» ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Зараз багато хто як в Україні, так і за кордоном ставлять собі дуже важливе запитання: а що буде з українською економікою після закінчення війни? Тому що ніхто не знає, як надовго можуть затягтися воєнні дії у країні. План післявоєнного відновлення та розвитку України включає покриття матеріальних збитків, завданих війною, відновлення зруйнованих інфраструктурних потужностей та структурну модернізацію української економіки. До його розробки долучилися міжнародні аудиторські компанії,